

ARDEX fliseklæbere

Anvisning: Montage af fliser

- Sådan monterer du fliser i fliseklæb
- Montering på væg og gulv

Anvendelsesområde

Denne anvisning er en vejledning i, hvordan fliseklæbere fra ARDEX forarbejdes korrekt, således at der opnås maksimal vedhæftning mellem fliser og underlag.

Underlag

Underlaget skal være ru, tørt, bæredygtigt, hårdt, fast og vridningsstabilt og fri for bevægelser som følge af svind, nedbøjning m.m. samt fri for støv, slamlag, cementhud, sinterhud, curringolie, forskalingsolie og andet, som kan nedsætte vedhæftningen til underlaget.

Generelt anbefales at underlaget støvsuges med en kraftig støvsuger, inden der påføres fliseklæber. Alle fliseklæbere fra ARDEX kan påføres på de fleste underlag uden primer.

Hvis underlaget primes, inden der påføres fliseklæber, skal primeren være tør inden fliseklæberen påføres. Bemærk, hvis der skal klæbes fliser udendørs og på konstant våde konstruktioner, skal en evt. primer være velegnet til denne belastning.

Fliser

Fliserne skal opfylde kravene i *DS/EN 14411:2016, keramiske fliser - definitioner, klassifikation, karakteristika, vurdering og kontrol af ydeevnens konstans samt mærkning*.

Fliser, som skal anvendes på gulve i vådrum og gulve med gulvvarme samt fliser til udendørs anvendelse, må maksimalt have en vandoptagelse på 6%. Fliser til udendørs anvendelse skal desuden være frostfaste og vejrstabile.

Bagsiden af fliserne skal altid være tørre, rene og fri for slipmidler, som fx hvidt magnesiumpulver, der kan nedsætte vedhæftningen til flisen.

Hvidt magnesiumpulver på bagsiden af flisen som smitter af. Pulveret stammer fra produktionen af fliserne og skal fjernes for at opnå vedhæftning til fliseklæberen.

Blanding

Pulveret skal blandes i en ren beholder og blandingsforholdet mellem pulver og vand skal altid overholdes. Til blanding af produktet skal altid anvendes rent, koldt vand. Start altid med at hælde vandet i den rene beholder, derefter pulveret.

Til blanding af fliseklæbere anbefales et røreværk som Collomix med Type WK piskeris med 600 omdrejninger i minuttet. Der røres i minimum 2 minutter.

Konsistensen og forarbejdningen af produktet vil blive væsentlig forbedret, hvis blandingen får en kort modningstid/hviletid på ca. 2-3 minutter, hvorefter der røres igen i 2-3 minutter.

Konsistensen kan justeres efter anden omrøring ved at tilsætte en minimal mængde vand eller pulver til blandingen og røre sammen endnu en gang. Efter denne justering må der ikke tilsættes yderligere vand eller pulver til blandingen, da dette ødelægger produktet og væsentligt nedsætter vedhæftningen, trykstyrken og elasticiteten på det hærdede produkt!

Note: ARDEX anbefaler modningstid/hviletid på alle fliseklæbere, også på produkter med kort forarbejdningsstid som fx ARDEX X 77 S eller ARDEX X 90 m.fl. Der bør ikke oprøres mere fliseklæber end der kan anvendes inden for produktets forarbejdningsstid.

Forarbejdning

Ved at påføre fliseklæberen med den glatte side af tandspartlen, arbejdes klæberen bedre ind i underlaget samtidig med at evt. reststøv bliver indarbejdet i klæberen

For at opnå bedst mulig vedhæftning til underlaget anbefales det at påføre fliseklæberen med den glatte side af tandspartlen. På sugende underlag, som fx gasbeton, er det en god ide at skrubespartle et lag fliseklæber på underlaget, sådan at porerne lukkes og evt. støv bindes i fliseklæberen.

Ved at påføre fliseklæberen så kanalerne er lodrette og i samme retning på hele arealet, opnås den bedste standfasthed, når der monteres fliser uden snor eller afstandsholdere, som fx flisekryds.

Umiddelbart efter skrubespartlingen, mens fliseklæberen stadig er fugtig, påføres endnu et lag fliseklæber, som trækkes igennem med tandsiden. Det anbefales, at tandspartlens vinkel i forhold til underlaget holdes på ca. 80 grader. Når klæberen er påført korrekt, fremstår limstrengene skarpe, jævne og ensartede.

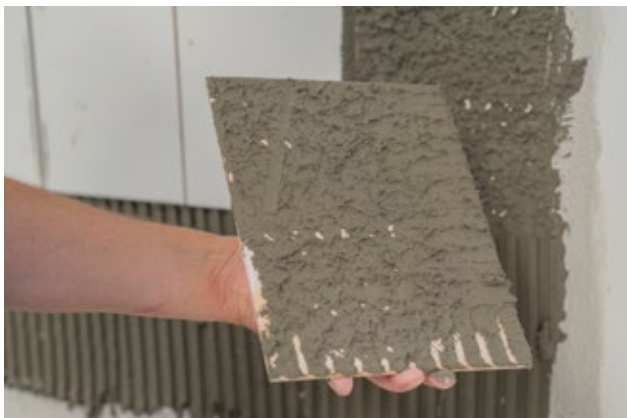

Ved opsætning af fliser uden at bruge snor, placeres flisen helt tæt til flisen over og flisen ved siden af. Tryk flisen samtidig med flisen sideforskydes ca. en limstreng og trækkes tilbage og ned sådan at fugerne mellem fliserne dannes.

Ilægningen af fliserne udføres ved, at flisen trykkes i den endnu våde og klæbrige fliseklæber og sideforskydes ca. en limstreng frem og tilbage og derefter justeres på plads med rigtig fugebredde. I tilfælde af, at flisens placering skal korrigeres på et senere tidspunkt, skal produktets korrigeretid overholdes. Korrigeretiden varierer fra produkt til produkt, og vil normalt være ca. 15 - 30 minutter efter, at flisen er trykket ind i klæberen. En senere justering kan resultere i et brud i fliseklæberen og dermed i ringe vedhæftning mellem flise og underlag.

Fliseklæberen skal påføres underlaget i en sådan mængde, at hele flisens bagside er fulddækket med klæber efter ilægning af flisen. For at opnå fulddækning er det vigtigt, at der anvendes en tandspartel

med tandstørrelse som passer til flisens længste kantlængde. (se skema 1). ARDEX anbefaler generelt tandspartler med firkantede tænder, men andre tandspartler kan evt. anvendes. Bemærk, at der kan være forskel på flisens bagside. En plan bagside kræver en mindre tandspartel end en bagside som er ujævn. (se skema 1)

At "slagte" en flise, betyder at afmontere en flise, som lige er sat fast i klæberen. Formålet er at betragte bagsiden og konstatere, om der er tilstrækkelig dækning med lim på flisens bagside.

For at kontrollere om der er tilstrækkelig klæber på flisens bagside, anbefales at "slagte" en flise med jævne mellemrum. Hvis der er kanaler eller hulrum i klæberen på flisens bagside, bør der vælges en tandspartel med større tænder eller alternativt en bagsmøring af flisens bagside.

Fliseklæberens ilægningstid skal overholdes. Lige efter fliseklæberen er påført, vil fliseklæberen være blød, våd, klæbrig og der vil være afsmitning på fliserne, som vil resultere i, at fliseklæberen opnår vedhæftning til flisen. Efter kort tid vil fliseklæberen danne skind/hud på overfladen af fliseklæberen. Det betyder, at klæberen stadig er blød og våd, men ikke længere er klæbrig i overfladen. Der vil altså ikke være afsmitning på flisens bagside, og der opnås ikke vedhæftning til flisen. Der må altså ikke påføres fliseklæber på større arealer, end der kan monteres fliser før klæberen danner hud, og mens fliseklæberen endnu er klæbrig, når sidste flise trykkes og vrides på plads i klæbelaget. Ilægningstiden varierer fra produkt til produkt og vil normalt være ca. 30 - 60 minutter ved påføring umiddelbart efter blandingen. Produktets forarbejdningsstid skal overholdes og materiale, som er begyndt at størkne og hærde, må ikke genoprøres med vand, og skal kasseres.

Skema 1

Tandstørrelser - firkantet

Kantlængde	Plan bagside	Ujævn bagside
Op til 50 mm	3 x 3	4 x 4
50 - 108 mm	4 x 4	6 x 6
108 - 200 mm	8 x 8	10 x 10
200 - 300 mm	10 x 10	12 x 12
300 - 400 mm	12 x 12	14 x 14
400 - 500 mm	14 x 14	15 x 12
500 - 600 mm	15 x 12	15 x 20

Ved kantlængde over 600 mm skal der påføres fliseklæber på både flisens bagside og på underlaget. Det anbefales, at der som minimum benyttes en 12 mm tandspartel på underlaget og en 6 mm på flisens bagside. Klæberen skal påføres i samme retning på både underlag og flise, sådan at kanalerne i fliseklæberen er parallelle med hinanden når flisen trykkes ned i fliseklæberen på underlaget.

Fugning

Produktets tørretid skal overholdes. Videre forarbejdning, som fx fugning, må først påbegyndes når produktet er tilstrækkelig tørt. Tørretiden varierer fra produkt til produkt og kan være alt fra 1 time til 24 timer. Hvis ikke tørretiden overholdes, er der risiko for, at fugerne efterfølgende bliver misfarvede, lige som gulvfliser kan blive løse, hvis gulvfliserne betrædes for tidligt.

Bemærk!

Fælles for alle fliseklæbere gælder, at de skal forarbejdes ved temperaturer over +5 °C. Alle tider, som nævnes i produkternes datablade, er gældende for 20 °C. Lavere temperatur end 20 °C forlænger tiderne og højere temperatur end 20 °C forkorter tiderne.

Faktorer, som høj strålevarme fra fx en kraftig lampe eller en svag brise, som følge af gennemtræk i rummet eller vind på udendørs arealer vil også forkorte tiderne.

Kontakt ARDEX

I tilfælde af, at der skulle være spørgsmål til emner, som ikke er omtalt i denne anvisning, kontakt gerne ARDEX og vi vil forsøge at hjælpe efter bedste evne.

Henvisninger

For tekniske oplysninger på ARDEX cementbaserede fliseklæbere henviser vi til følgende datablade:

- ARDEX S 28
- ARDEX S 48
- ARDEX N 23 W
- ARDEX X 32
- ARDEX X 77
- ARDEX X 77 S
- ARDEX X 77 W
- ARDEX X 78
- ARDEX X 90
- ARDEX X 701 F
- ARDEX X 701 FW

For information om klæbning af fliser i hårdt belastede områder, som fx industrikøkkener, bilvaskehaller, terapibade o.lign. henviser vi til databladet på vores epoxyfliseklæber **ARDEX WA**.

For information om fugning af fliser henviser vi til ARDEX anvisning: *Fugning af fliser*. For information om forarbejdning af vådrumsmembraner, henviser vi til ARDEX montagevejledning: *Vådrumsmembraner*.

På www.ardex.dk kan alle ovennævnte datablade og anvisninger downloades. På vores hjemmeside (klik på "Service") findes desuden flere how-to-videoer, som viser, hvordan der arbejdes med forskellige ARDEX materialer.

ARDEX Skandinavia A/S
Marielundvej 4
2730 Herlev
Tlf: +45 44 88 50 50
ardex@ardex.dk
www.ardex.dk